

A' ROMAI CSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEM
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 25. Juniusban. 1788.

Hadi - Környülállások és Történetek.

A' Felsőges Monárkha, ki már egy darab idő-
től fogva titkos útakat tett vala, kivánt e-
géségben és olly jó kedvü állapotban lenni monda-
tik a' Nagy Tábornál, hogy gyakran a' leg-aláb-
való köz-emberhez-is le-ereszkedvén, el-felejtkezve
a' maga méltóságáról, azokkal beszél és tréfálódik.
A' mi fő Hertzegünk Ferentz pedig Triesben va-
gyon, és minden órán váratik Bétsbe, a' mi jó-szi-
vü kedves Hertzeg Afzszonyunknak örömére; ki e-

zen edgyetlen egy kedvesének el-vállásától fogva , a' szomoruságnak miatta , már tsak a' játék-néző helyekre sem akar vala menni. Ugy tudósítottuk vala a' mi E. Olvasóinkat, hogy ezen kedves Hertzeg Afzszonyunk meg-áldatott szaparadandó állapotban vólna ; de meg-tsalattattunk , és ezen reménységünk el-tünt. — A' mi Táborban fekvő népünk meg-únván már a' kétszéges várakozást és nyugodalmot , nem képzelhetné az ember mely nagy kívánsággal kívánnának az Opiummal részeg Török Táborral meg-ütkezni ; de ugy vélekednek mindenek , hogy nem-is soká fog haladni ; mert minden széleken lévő sántzok, minden hadi-erök ugy elvagnak készülve, hogy tsak a' szembe-állásra való parantsolatra várakoznak. — A' Generálmájor Fáabri Ur alatt lévő Sergekhez 25-ezer Mufzka érkező félben vagyon , sőt eddig meg-is érkezett ; kik a' Jafsi környékére bizonyoson nem Kalendáriom tsinál i szállanak. — Gallitziának megint 5000 Réklútát kellett állítani, és így öszve-vetvén azokkal a' múlt esztendőben Décemberben állítottokkal , 10-ezer 620 Réklutát ad tsak egyedül Gallitzia. — A' szélekről jött tudósítáfok-szerént , a' Török nagy Tábornak 2-dik és 3-dik része már az ujj Orfova szomszédjában vagyon , és ugy gondolkoznak, hogy ezen Tábor 2 részre válván, edgyik része a' Nagy Vezér alatt Bralsó-felé igyekezik , a' másik pedig egy más Vezér alatt a' Bánátba kívánna bé-ütni. — A' közelebb múlt Májusban lelete Konstantzinápolyban a' Szeráil kapuján látni az Oszakovi Basának fejét ; kit azon Europai Keresztény In'sinér árult vala-el , ki akkor az ágyúzó Serget Kinburn-felé vezérli vala, most pedig Belgrádnak óltalmozását igaz-

gatja. — Ezen h. 8-dikán egy Tilzt egy felyem posztóban takart levelet adott által a' F. Tsászárnak, mellyet, midön ő őrizeten áll vala, 2 Török katonáktól vett vala olly véggel kezéhez, hogy ő Felségének által-adná. Ezen Levélben az instáltatik vala ő Felségétől, hogy a' Sabátsi Agának fogságban lévő fiát 3 által-szökött F. Tsászári katonákért adná-vizsza ő Felsége. Rá állott ő Felsége, és a' tsere meg-esék ezen h. 11-dikén; de ugy, hogy a' 3 szökevény helyett 2 Frantziát és 1 Olafat adjanak, 's attanak-is, kik az egész Tábor előtt gyaloglatofon meg-hordoztatának, mindeneknek példájokra. — Egy más tudósításból olvasuk, hogy Orosz Generál Románzov minden ellenség látása nélkül a' Dnizter-vizén által-költözött; Jasszi és Khozim közé ugy telepedett-meg, hogy G. Fábri Ur, kinek a' nevétől-is reszket a' Török, a' maga Sergével tellyes bátorságban vagyon Jassiban. — Mi egy tudósítást vettünk, azt mondja a' Budai Ujság, mely-szerént az Erdélyi határ széleken 6000 Törökök szándékoznak vala bé-ütni, de a' miéinktől 500 fejbéli károkkal vizsza-verettettek; de e' még kétséges Tudósítás. — A' Bozzai tsatában a' több el-esett Székely gyalog katonák között említésre méltónak tartom Keresztes Jofeset. Ez a' Keresztes Jofes, (a' mint egy hiteles tudósító írja) meg-tarthatta volna a' maga életét, ha a' nyereségen felettébb nem kapott volna; de midön ők már a' tsata után az erdőbe elszeltyedtek volna, ő nem meszsze a' tsata helyétől másod-magával egy fa mellé meg húzta volt magát, a' honnan nézte, hogy egy Török, egy igen derék Paripán a' tsata helyére vizsza menyén, ott vizsgálódik; erre mondja

a' pajtásának, hogy: Pajtás! én mingyárt le-lövöm azt a' Törököt lováról és lovas katona leszek. Eleget mondotta a' pajtása, hogy hadjon békét néki; mert nem szerentsés: de ő azt nem fogadta meg, hanem a' Törököt le-lövé, oda szaladott hogy a' lóra fel-üljön; de reménysége felett igen sok Törökök nyargaltak - elé az ő fel-ülésének akadályoztatására. Az igaz, hogy iten ő az el-esett Töröknek kardjával 6 Törököt a' maga óltalmazásába le-vágott, 12-tőt pedig meg-tsúfolt; de még sem lehet lovas katonává, mert a' Török kard kezéből ki-romolván, maga-is el esett. Kár volt egy ilyen vitéznek így el-veszteni életét!

Azon Szabás' meg-vétele alkalmatosságával meg-sebefittetett Hertzeg *Ponyatovszki*, a' Lengyel Királynak edgyetlen edgy Unakája, kinek vitézséget, hadi-tudományát, adakozó és embert szerető szívét nem minden ifjú Hertzegekben lehet keresnünk; nagyon meg-szomorította a Bétsi Publikumot (hól őtet csak nem mindenek személlyesen esmérük) midőn némely Német-levelekben rólla azt olvassák, hogy minek-utánna tzombjában keresztül lőt lába sebében az Orvasók élere veszedelmét szemlélnék; az élet meg-tartása utólfó és kétséges orvosi eszközihez nyúlván, sebes lábát el-fürészelék. Midőn ezen iszonyú orvosi készület már munkába akarna vétetődni, *Opiumat* akarnak vala ezen Hertzegnek bé-adni, hogy el-alúva menne véghez ezen munka; de bé-nem vevé; hanem az egész munkát tulajdon szemével végig nézé. Ezen Hertzeg, azon formában, melyben lába el-fürészeltett, réz-táblára mettzett nyomtatásban ki-ábrázoltattott és Bétsben a' Szén-uttzában, mindenektől meg-ille-

illetődett tekintettel szemléltetik. A' ő nagy tüzét mondják ezen szerentsétlenségének okául; mert mi-nek utánna már lába keresztül lövetett volna, el-esett a' Lovával; de azon sebessen megint fel-ül-vén, a' Tsászárhoz, ki más-fél órányi járó földre távulabb vala, sebes nyargalva réportot vitt a' Vár-nek meg-vételéről; és midőn látná ő Felsége, hogy nagyon vérzene, maga parantsolá, hogy ne ven-né tréfára a' dolgot, hanem leg ottan kötetné-bé a' sebet. Kevés reménység vagyon életéhez. E-zen Hertzeg igen különös kedvellője vólt a' Ma-gyar nemzetnek; 4 Húszárokat tartott, és maga-is gyakran nem tsak Magyar köntösben járt, hanem a' közönséges mulatóságokban - is Magyar tántzot járt. Az itthon maradt tselédji előtt, ha tsak ne-vét emliti-is valaki, mindeniknek húll a' köny sze-méből.

Az *Augsburgi Levelekből* olvassuk, hogy in-ren B. *Brongnárd Ur*, a' hajdon vólt Török Udvar-nál lévő *Internuntziusnak* fia, szép halgatással le-ment a' Tábori fő szállásra, és a' mindent tudó Po-litikusoknak vélekedések-szerént, onnan mégyen a' Nagy Vezérhez, ettől pedig egyenesen a' Szúltán-hoz a' békefégsben való munkálkodásra; ne hogy a' hoszszos háború az erőt meg-gyengitvén, szük-ségünk találjon lenni a' Pruszszus Udvarnak azon önként ajánlott 60 ezer fegyvereseire; melyre, tsak ugyan, azt veti ezen Iró utánna — számot tartha-tunk. — Hogy a' békefégs most olly könnyen meg-eshefsék és — hogy valamellyiknek kardja belé ne szakadjon, arról nem-is álmadozhatunk, azt írják majd minden Levelekben. — Hogy pedig most olly tsendes halgatás vagyon — hogy az eddig ostrom-

ló Horvát-országi Sergek már most csak magokat óltalmazó karban vagynak — hogy Zemlinbe csak 30 ezer nép marad óltalomra, a' többi más-felé mozdúl — hogy Erdély-felől a' nép Brassó-felé bejebb jön — Hertzeg Kóburg Khotzimot még a' Húszárokkal fel-nem falatoztatta s. t. — e' koránt sem a' békeféségnek, hanem a' háború leg jobb mód-dal való vitelének az oka; és noha most olly tse-ndesség, és háború hir nélkül vagyunk Bétsben, hogy a' múlt Szombaton még a' Hadi Tanátstól-is femmi Tudositásokat nem kaphattunk — még-is bá-torkodunk igerni, hogy minden órán el-fognak bá-múlni az E. Olvasók, a' Márs mezejét vérrel raj-zaló nagy elmék mit dolgoztanak olly késedelme-sen. — A' múlt Pénteken, Szombaton, és Vasár-nap, mind a' 3 nap igen sok Mufzka fő Tisztek érkezének Bétsbe; kiket a' Hadi Tanáts-fék egye-nelsen küld a' mi Táborunkhoz. — Tengeri hajos legényekkel (kik mind Oroszok) szüntén teli Béts; kiket mngunk fem tudunk, honnan jönnek és hová-mennek — de azonban jönnek és mennek. — Po-sony mellett 3 napok alatt megint 27 nagy hajók mentenek - le; mellyek nem békeféséget vittének a' nagy Taborhoz, hanem gólyyóbist, tüzi-port, Pat-tantyusokat s. t. — Prussiában alattomban való ké-születek vagynak a' Török ellen, a' gabonának ki-vitelét is meg-tiltatták itten — más Udvaroknál pe-dig a' szabadságos katonákat hívják visszsa, és az idegen szolgálásban lévő Tiszteket.

Edgy idegeny levélből értjük, hogy a' Török Nagy Vezér a' maga Táborát nem két, hanem 3 részekre osztotta; melly-fzerént ugyan azon edgy időben Horvát-országba, a' Bánátba és Erdélybe ki-ván

ván bé-ütni. Ezt meg-tudván ő Felsége, F. M. L. G. *Vartensleben* Ur vezérsége alá a' Bánátban 30 ezer Nép húzatott öszve, Hertzeg *Liktenstain* alá Horvát-országba 20 ezer, és az Erdélyi fő Vezér *Fábris* Ur alá-is gyűlnek a' Sergek. E' lehet az oka, hogy itten addig mozdulások nem esnek; míg ezen ki-rendelt erő edgyütt nem lészzen. A' nagy Tábornak mint egy 40 ezerből álló része pedig edgyüvé vetett válal vigyázóban áll, hogy akár mely-felé mozdúlhasan a' Környül-állások-szerént, valamint a' Nagy Vezér' mozdulása kívánja.

Midön ezen tsendes Tudósításokat írnök, éppen akkor érkezik edgy 2 tudósításunk, edgy Szebenből az Erdélyi fő Vezér lakó helyéről, más Zemlinből a' fő Tábori szállásról. Az elsőben a' Bukovinából vett Levelek-szerént ez iratik: Oberst-lájdinánt *Kosztolányi* Ur 2 Divisió Erdödi és Székely Húszárokkal, meg annyi Tsászar Sergebéliekkel és Oláh gyalogokkal *Burlátnál* 1000 Törököt és Tatárokat támodott vala-meg ezen h. elején; kik közül 40-t a' tsata piatzon halva hagyván, 23-mat elevenen fogságba hozott. A' mi kárunk csak 6 emberből áll. I Erdödi Húszár, I Székely Húszár, I Tsászar Gyalog-sergebéli és 3 a' 2-dik Oláh Regimentből. — Éppen midön én ezeket írom (szól a' Tudósító) 5 Törökök hozatának ide fogva, és a' többi holnap reggel fognak meg-érkezni. Az is bizonyos, hogy Oberst-lájdinánt *Kosztolányi* Ur ezen alkalmatossággal 4 Paripáját és egy lovas-legénnyét, kinek a' Tatárok fejét minden láb nélkül el-vitték; edgy bizonyos Kapitány pedig I lovat és lovas legénnyét, kit elevenen el-fogtanak, el-vesztették. — Horvát Obester és azon *Kajmo-*
kán

kán között, kit a' Porta Ipsilandi helyébe Kormányazonak tett Móldovában, edgy tüzes tsata támodott vala a' múlt hetekben Foksánnál; de a' hól az ellenség közzül 500-on a' tsatázó helyyen mozúlhatatlanoká levének, és ezeken kívül a' szaladó ellenség közzül fokokat el-fogának; kik között maga a' Kajmakán és edgy más Bafa-is Húszár porázon vitétének fogságra. — Itt a' miéink közzül 25 Szabad-feregbélieket ki rekesztvén igen kevefsen estenek-el, többen sebet kapának. Ezen tsatában a' Szabad-feregnek Kapitánnya Pável a' maga vitézségének és bátorságának leg-nagyobb jelét mutatta, — és még minden levelek' bizonyysága fzerént tsak ugyan igaz, hogy a' Török jóbbágyokból öszve gyult Szabad-feregbéliek magokat még eddig mindenütt vitézül ki-mutatták; és minthogy ezek a' Toroköknek mind szokásokat, mind lakó-helyeiket jól esmérik — tudják ezeket még tsak a' magok kontósöknek változtatásával-is meg-tsalni. — Ezt már a' Torokök-is kezdettek tselekedni, hogy Tsászári katoná kontósbe öltöznek, éjtszakának idején a' mi szélső vigyázóinkhoz mennek, és azokat Németül vagy Magyarúl meg-szóllitvára, midön ezekkel közélről befizélgetnének, tsak meg-ölik őket, és fejeiket el-viszik — a' mint már ez meg történt — de már most vigyázobbak a' miéink-is — lövik a' Tsászári borben öltözött Toróket ugyan szakad, ha az első meg szóllításra a' paróla szót nem tudja kiáltani. — A' Zemlinről egyenesen hozzánk jött tudósítás pedig tsak azt foglalja magában, a' mit már több levelekből-is olvashattunk; de nem mint bizonyost, hogy t. i. Ezen h. elején 9 hajó Törökök akarának a' Dunán által rentani, hogy

Zemlint véletlenül meg-látogassák és a' mi szélső Őrizeteinken ember fejet fzedjenek; de roszszúl süle-el szándékjak; mert ezen tzelt a' miéink előre észre vévén, az által-jövő helyen ugy helyhez-tették két-felől az ágyukat, hogy a' 9 hajóból tsak kettő mene valami nagy bajjal a' túlsó part-ra, a' többit rész-szerént el-fogták; a' Kartáts pedig a' hajóban lévő Törökök között igen keveset erefzte visszfa.

A' Khotzimiaknak annyira ment a' dolgok, hogy a' lovas Törökég kéntelenítettik a' lovakot Khotzim körül nagy Őrizet alatt legeltetni, és a' hól ezen el-éhezett lovak legelnek, ott a' fu többől ki-van rágva. Estvére kelve megint visszfa-mennek a' Várba, és a' Vár-kapuit bé-zárják. — A' Törököknek-is igen roszszúl esik itt a' dohányozás, mert már tsak nem az utolsó szükségben vannak. — Rövid nap alatt nagy hireket hallunk.

Hazánkbéli Tudósítások.

Torda Juniusnak 12-dikén: Ezen hónapnak 1, 2, 3 és 4-dik napjban véghez mene Ó-Tordán szokott Tzerémóniával a' Réformátus Státusnak Generális Synodusza, lévén ennek minden benne esendő dolgoknak fel-jegyzésre rendeltetve a' F. Királyi fő Kormányazó széktől két F. Királyi Commissáriusak, u. m. M. B. Nalátzi Josef Ur ő Nagysága, a' Kolosvári Kerületbéli Táblának V. Préfelse, és M. Nagy Várad Intzédi Sámuel Ur, ezen Vármegyének Rend-szerént-való Fő-birája. Prédikállottak a' Synodusban Jun. 1. napján dél-előtt T. T. Tsiki János Ur a' Maros-széki Papi-társaságnak Esperestje, a' Te-remtésről és az épségnek állapotjáról; melyest pedig T.

T. T. Miklosfalvi András Ur, ugyan azon Papi-Társaságnak Notáriusza az életnek állapotjáról. — A' Papi Sz. Hivatalra, a' szoros meg-próbálás után fel-szenteltettek és ki-botsáttattak 20 személlyek; kiknek próbáltatások esett a. N. Enyedi Réf. Kollégium Vallásbéli tudományokat tanító edgyik Professora T. T. Bodóla János Ur vigyázatja alatt igen ditséretesen. — A' fő Tisztelendő Superintendeus E-perjesi 'Sigmond Ur, noha nem régiben nehéz nyavallyájából kelvén-fel gyengélkedő egészséggel vala, mind-azon-által S. Hivatala-szerént való kötelelségét mind a' Templomban, mind a' Consistoriumi székben, a' mint szokott, tudománnyal, böltsefséggel, mezfze-látó okofsággal és szorgalmatos kézséggel vitte véghez, és fokkal frissebb állapotban tért-vizsza, mindsem ide érkezett vala. — T. T. Nagy érdemü Fartzádi Nagy Gábor Ur, ki a' Polyáni különös Papi-gyülésben a' N. Enyedi Tractus Nótáriusává választatott és eskettetett vala-fel, most itten ezen közönséges visgálás helyyen ezen Hivatalában meg-erősítettett. T. T. N. Enyedi Réf. Pap Baritz János Ur ugyan ezen Tractusnak V. Esperestyévé tétett. — Az Erdélyi Nagy Hertzegségbéli Réformáta — — Ekklesiák' fő Notáriusza fő Tisztelendő Keresztes Máté Ur által az ugy nevezett Háromszéki határ-szélbéli 6 Palsusokra 36 Réf. Papok rendeltettek, minden Palsusra hat hat, kik az elejekbe szabott rend-szerént, minden Vasárnapon a' székben az ellenség előtt fegyverben lévő Székely katonákhoz mennek, és ottan az Isteni tiszteletet Prédikátziókkal, könyörgésekkel, és Ur vatsorája ki-szolgáltatásával-is, mikor szükséges, azok között véghez vizsik; minthogy többnyire ezek mind Ré-

formatufok. — — — Ugyan ezen Keresztényi rendelkezéseket tette-meg a' Vulkáni és Vaskapui Papsokra nézve T. T. Intze István Ur, a' Hunyadi Tractusnak Esperestje. — Melly jól esett a' szegény Dávidnak tsak egy fonathánnyanak vele való tárfalkodása és vigasztalásai-is, mikor az ő élete és halála között tsak egy lépés-is alig vala! Hát ezeknek a' buzgó és hiveséges valóságos Hazafiaknak, mikor mint meg annyi Hazájokért és Királyokért való véres áldozatok, minden napon az Oltárra küldetvén, halni mennek, a' vigasztaló eszközökkel való gyakor éles, melly idvességes és hasznos lehet! Tsak a' Keresztényi Tudományok oskolájában formáltatott szív érezheti és tudhattya, mely nagy érzékenységet okozhatnak az ilyen környül-állásokban egy jó Papnak lelki-vigasztalásai és bátorító példái. — Mely nagy bátorságot nem öntött a' maga lelki-pásztorosa alatt lévő tsatázó Hiveinek szivekben azon Pálfi Serge minap jelentett ritka példájú Tábori Papja, ki a' maga fegyveres Magyar nyáját, a' Sabátsi ellenség' sántzaira, a' tűz között, mint nyáját szerető jó Pásztor elől-menő bátorító példájával minden sérelem nélkül fel-vezette! — A' múlt Májusi hónapnak 28-dikán ki-költözék, rövid betegségei után, ez életből Gróf Tor. Szengyörgyi Torotzkai Sufánna Afiszony ő Nagysága, sok szegény Tanulóknak és más szükölködősinek 's Ekklesiáknak, nem tsak életében, hanem már halálában is adakazó táplálója, Alamoron a' maga Udvari házában. — Ugyan ezen Juniusi hón. 6-dikán bé-végzé Világi életét Kolosvárat, hirtelen esett betegségében, M. Sz. B. Borberekai Alvintzi Gábor Ur ő Nagysága, a' N. Enyedi Réf. Kollegyomnak és ugyan az

ezen névről neveztetett Papi-társaságnak, a' köz jó-
nak elő-menetelére ugyan ólthatatlan óltári tüzzel
búzgó fő Gondvifelője; hinek örök emlékezetére oíz-
lopot emelhet ha tsak ez egy béjege-is, hogy a' ki-
ket meg-szeretett, és a' kik akár a' külső akár a'
belső renden jó szivét meg-nyerhették azoknak ből-
dogittásokra és elő-menetelekre, tellyes igyekezettel
munkálkodni, minden erejével fáradni, akár a' kö-
zönség előtt, akár különösön mind addig meg-nem
szünt, mig azt, ha tsak abban valami lehető mód
vólt, véghez nem vitte. Ditsőséges tzimere egy fő
Méltóságnak és edgy jó Magyar szivnek! Ambár
magtalan hólt-is-meg; de fiakat illyen módon foko-
kat nevelt; mert az Esopus báránnyanak szovai-sze-
rént, nem az az édes Atya és Anya, ki a' termé-
szet rendi-szerént a' maga gyönyörüségének követé-
séből szült vagy nemzett, hanem az, a' ki tejet a-
dott a' tsetsemőnek, nevelte és szerentsésítette; mert
azt inkább magunkért, ezt pedig a' tsetsemőért
szoktuk tselekedni. — Közelebbről olyan parantsol-
latja érkezett ide ő Felségének, mellyben minden
Vallásbéli Papoknak, minden Hellységben szorosán
parantsoltatik, hogy a' kik Ekklesiájokban meg-hól-
tanak, azok mikor, hól és minémü nyavallyában
hóltanak-meg fel-jegyezzék, és a' külső Tifztfelők-
nek minden 2 hétben által-adni el-ne-mulassák. —
A' közelebb múlt napokban nem szüntenek-meg a'
lok szekerek, a' Kolosvári és Tordai Elés-házokban
találtó szénát és egyéb eleségeket, rész-szerént E-
nyedre, rész-szerént Fejérvárra és Szebenbe költéz-
tetni; mely költéztetés most-is foly, és mind addig
fog tartani, mig e' 2 élésházok egészfzen ki-üresít-
tetnek. A' parantsolat-szerént Szólnok és Kolosvár

Vármegyéknek minden Hellységei erre szorosán réá hajtattak ; de hogy a' szegény Polgároknak jobb kedvek legyen, minden má'sáért, minden mértföldre 2 krajtzár fizettetik. — A' múlt hón. 29-dikén jövén-vizfza a' Magyar-országí puztákról edgy Verzár nevü Szomos-ujvári Kereskedő más Kereskedő Társával, fekete tó tájékán, a' Keres-völgyén, az útban valami Tolvajoktól meg-támodtatván, keményen meg-sebefittettek ; edgyiknek feje-tsontjai rontattak-meg, a' másíknak óldala vak-ütésekkel kinoztatott. 19-ezer forint lévén nállok, és egyéb jó féle gyöngy 's köbéli portékák, azoktól meg-fosztattak. Edgy Tordai Nemes ifjú aszszonyság velek ú-tazott vala jó darab földig ; de szinte ekkor egy Vendég-fogadóban, hól szerentséjére az ebédje meg-kéfelt vala, töllök el-maradott. Midön már után-nak útoznának, láták távól az Örmények kotsiját kerekeivel fel-fordúlva ; meg-ijedvén erőssen, a' lovakat meg-tsapák, mellyek sebessen el-ragadván a' kotsit, el-menének úti-tárfaik' fel-fordúlt kotsijok mellett sebessen, és látják vala szemeikkel, mi-módon kinoztatnak vala az út félen a' Kereskedők. Utánnak-is szaladának a' Tolvajok, de lovaiknak sebes nyargalások miatt útól nem érek. Ezen aszszonyság annak utánna egy faluba érkezvén, a' Birákot fél-költötte és amazoknak fel-keresérsére küldötte ; kik-is fél-hóltan meg-találtatván a' faluba bévitettek : maga ezen aszszonyság sebei ket a' mint tudta bé-kötözte. A' sebesek minek-utánna fel-éledtek, szólgáikat Szomosujvárra küldötték (kik megmenekedtek vala) házok népeihez, hogy sietnének hozzájuk, ha még életben találthatnák. Haza érkezvén a' meg-rettent ifjú-aszszony Tordára, ezen

szörnyü esetet maga beszélette. — Aprilis' első hetétől fogva az egész Tavaszi Erdélynek nagyobb részeiben szüntelen tartó szárazsággal, nagy hévséggel némelykor, és sovány égető szelekkel telék-el. E' miatt mind el-vesztenek azok a' gyümölcsök-is, melyek a' minapi hidegtől meg-maradtak vala, és tsak az árnyékosabb helyeken vagyon valami gyümölcs. — A' Tavaszti vetések szegények. A' Török-búza, melly a' Szegénységnek itten tár-háza, igen kevés reménységet nyújt. — Az Őszi-vetéseket, melyek kövérek és búják valának a' Tavaszal, meg-kaszálták vala némellyek, 's már most sirtják tselekedeteiket: a' meg-dőléstől félvén, már most igen vékony aratástól félnek az illyenek. Még-is tsuda Isteni gondviseelés — itt a' Gabonának árra nem nevekedik, a' Tavasztól fogva gyakorlott árra felett. A Lovaknak és szarvas marháknak árra pedig az egész Országban igen fel-hágott, a' millyen árrára még a' leg-öregebb emberek sem emlékeznek. — A' marha döge ismét hallatik Torda Vármegyében, nevezetesen annak mezőségi és Besztertzei Vidékein lévő némely faluiban. — Már 3 Levelek által tudósítottunk, hogy ama Szebenbe fogságra vite tett, és ottan sokáig nagy betsületben szabadon tartatott ifjú Bóér Ur, az ő Felsége kegyelmes parantsolatjából visszabotsáttatott vala; még pedig nagyobb bátorságnak okáért késérő Sereggel; de a' lizelek-felé egy Oláh-katonától kifirtetvén agyon lövetett 's meg-hólt. Okát pedig miért tselekedte legyen ezen kifirő katona, sok-képpen beszéllek. A' Szólgája, ezen Bóér Urnak fogva vagyon a' miatt — rövid nap világoson meg-haljuk, hogy lett légyen a' dolog. —

Elegyes Aprósfágok.

A' Nyitrai Kamarális - adminisztrátor Klobufitzki Ur által a' F. Helytartó Tanátson özvedgyé lett Tanátsofi Hivatalra emeltetett, eddig ugyan itt vólt Titoknak, Kis-jókái Takáts Ferentz Ur; és az ez által üresített Titoknaki székre ült Stetner Josef Ur, eddig vólt Præsidial. Concipiſta — mely Hivatalokban lejendő hiveségeket ezen h. 12-dikén, a' F. Helytartó Tanáts előtt hitekkal petsételék-meg. —

Generál *Devins* a' maga sebeiből tsak nem egészszén meg-gyógyúlt. — A' Jalsiban el-fogott Hertzeg *Ipsylandi* a' m. h. 31 dikén a' Gallitziai fő Kormányazó Gróf *Brigidó* Urnál ebédelt, és a' nap-keletieknek szokások-szerént mind ebéd előtt, mind utánna meg-mosdék. Ez után 4 ed napokkal Brünbe indúla lakni.

Ezen hónapnak 5 -dikén (igy irják a' Nagy Tábortól) ki jő edgy Pompás Török Tiszt Belgrádból nagy bátorsággal, és kezd közelíteni a' mi Taborunkhoz. Midőn ezt Oberstlájdinánt *Karatzai* meg-látná, kérdi edgy Pattantyustól, ha le-tudnáé löni azt a' Törököt? — miért nem — felel emez; azonban néki szegzi az ágyút — kiált — jó éjtszakát Török! 's ugy meg-lövé, hogy lovasától edgyütt azonnal el-esék.

Gáts és Fégles között Vámosfalván Aprilisb. Posta állitatott-fel. — Liptovármegyéből tudósítatunk, hogy itt a' búzának Pofonyi mércője 5 forintra; a' Rosnak 3 for. 30 kra; az árpának 3-ra 6 kra; a Zabnak 2 forintra lépet. — Ugyan ezen Várme-gyében Sz. Miklofan Májusnak 27-dikén éjtszaká-nak idején tüz t. modván 17 házok füsté lettenek; hó!

hól nevezetes edgy 'Sidónak tselekedete ; ki egy láng között lévő háznak ablokát bé-vágván, annak padlásáról edgy szalonnát, mely már szinte meggyúl vala, a' maga Izraélita vállain le-hozott.

N. B. Eddig a' mi ki-nyomtatott Ujság leveleinknek öszve halászói és újra ki-nyomtatói, u. m. a' Früh und Abendblatt, — Auszug aller Eur. Zeitung. — Vienerblettchen 's a' t. mellyek edgy Udvari Tanács Ur által sem rostáltattanak vala mint a' miéink, hanem más minden-féle ujságokból öszve-szedettettek — és minden nap egy árkuft adnak vala jó óltson-ki, hogy az által az Olvasókat magokhoz hódítsák — eddig mondom ezeknek kiadói fel-tartott fővel járnak vala sétálni ; mert ezeknek leg-több Olvasói valának. — A' múlt Tsörtörtöktől fogva pedig ezek mind le-sütötték fejeket, és tsak ugy füttognak edgy - más között — vallyon mi az oka? A' múlt héten a' meg-nevezett napon edgy *Décrétum* jöve ellenek az Ausztriai Kormányzó székről, melly által meg-tiltatának ezen Német Leveleknek kiadói, hogy semmi F. Ts. és Királyi Birodalomban ki jött más Ujság levelekből tsak edgy szót-is ki-venni és újra nyomtatni, vagy különös Tsászári Tartományokban esett történeteket azokba tenni meg-ne próbálják ; ellenben minden Tsászári Királyi Birodalmon kívül lévő Ujság leveleket a' magok hasznokra fordithatnak. Jó éjtszakát ezeknek !